

Miten teet ilmastotekoja hankintojen johtamisella?

Salla Koivusalo
Johtava asiantuntija
Motiva

Mitä kaikkea kunta/kaupunki hankkii?

Vesi- ja jätehuollon
hankinnat

Liikenteen, liikkumisen
ja logistiikan hankinnat

Sosiaali- ja
terveydenhuollon
hankinnat

ICT:n, tietojärjestelmien
ja teknologian hankinnat

Energiantuotannon
hankinnat

Rakentamisen ja
infran hankinnat

Palveluiden
hankinnat

Sivistyksen ja
opetuksen hankinnat

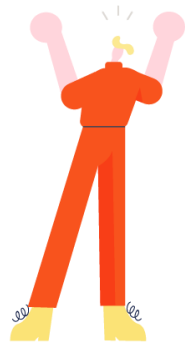

Turvallisuuden
hankinnat

Elintarvikkeiden ja
ruokahuollon
hankinnat

Hankintoihin käytetään useissa kunnissa jopa puolet kunnan vuosibudjetista, joten niiden ostovolyymia kannattaa ohjata kunnalle tärkeiden tavoitteiden näkökulmasta.

Julkisia hankintoja ohjaavat

- **Hankintalaki ohjaa tekemään hinta-laatusuhteeltaan hyviä hankintoja ja kannustaa** huomioimaan ympäristö ja sosiaalisen vastuun näkökohdat. Hankintalainsäädäntö perustuu EU:n direktiiveihin.
- **Kansallinen hankintastrategia** (eli Hankinta-Suomi-ohjelma) jopa kannustaa huomioimaan esim. kestävyys ja innovatiivisuuden julkisissa hankinnoissa.

Hankintalinjaukset ovat pelisääntöjä

- **Kuntastrategia** luo pohjan hankintastrategialle tai -linjauksille.
- **Hankintalinjaus** tms. toimii periaatekokoelmana kaikille kunnan hankkijoille ja kertoo mitä kunnan/kaupungin hankinnoilla halutaan saavuttaa tai mikä on erityisen tärkeää. Huolehdi, että ilmasto-ohjelman tavoitteet ovat mukana hankintalinjauksissa mahdollisimman konkreettisesti esim päästövähennystavoitteet vuosittain hiilineutraalisuus tavoitevuoteen asti

Kuntastrategian tavoitteiden vieminen hankintoihin

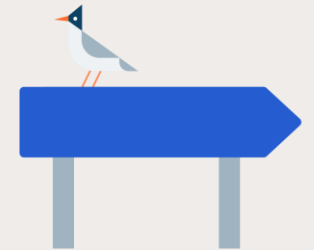
Kunnan hankintojen tarkastelu

- Mitä tavaroita, palveluita, urakoita ja tietojärjestelmiä hankintaan
- Mitkä ovat suurimmat hankintojen kohteet euromääräisesti
- Hankintatoimen resurssit ja kehittämisen kohteet

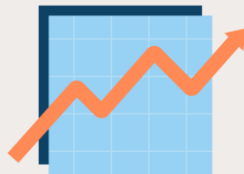
Kuntastrategiasta hankintojen linjaukset

- Mitä strategiatavoitteita toteutetaan hankinnoilla
- Miten seurataan/mitataan?

Strategiatavoitteiden mittaaminen

- Kootaan tietoa säännöllisesti hankinta-sopimuksista ja miten ne toteuttavat strategisia tavoitteita
- Tietoa käytetään päätöksenteon pohjana (tiedolla johtaminen)

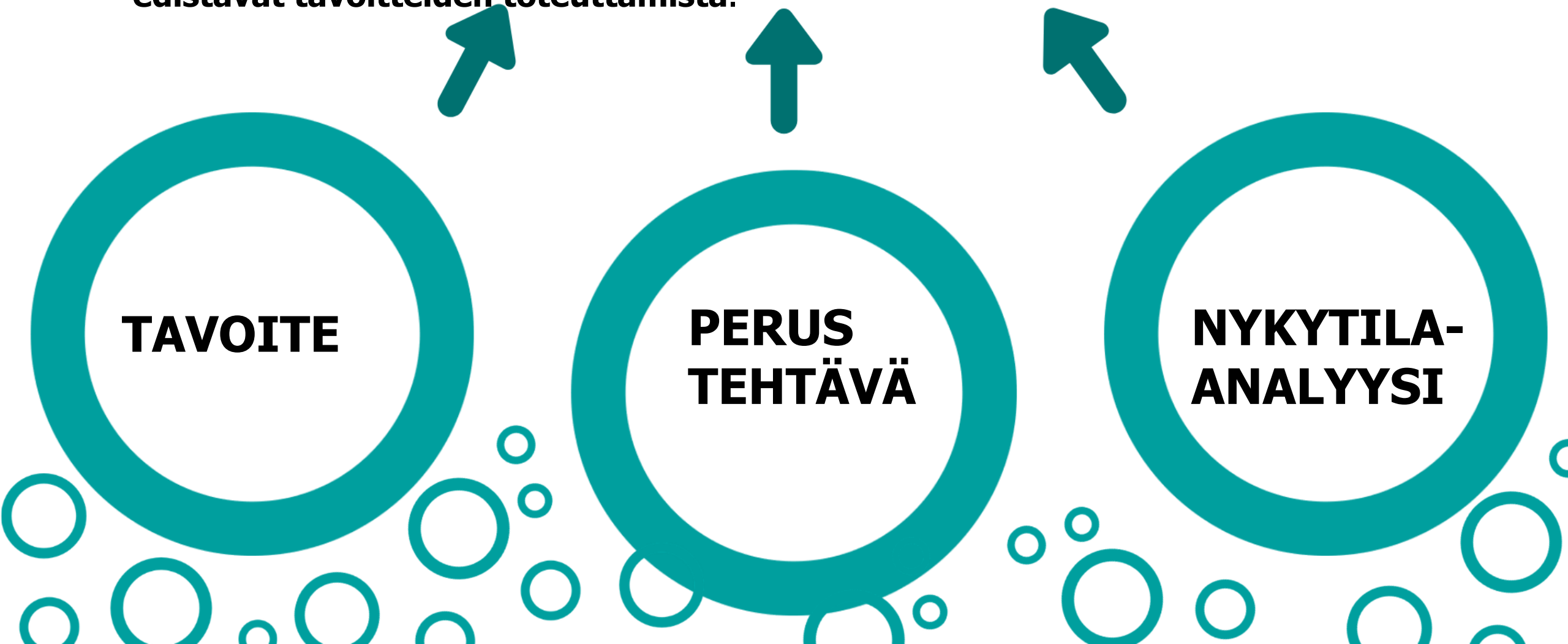

Linjaukset käytäntöön

- Tehdään valtuustokaudelle toimeenpanosuunnitelma
- Tunnistetaan missä hankinnoissa voidaan toteuttaa mitäkin tavoitetta
- Viestitään yrityksille tavoitteista ja aikatauluista (hankintakalenterit)

" Hankintojen tavoitteiden on heijastettava organisaation omaa tavoitetta. Sen on siis oltava linjassa niiden laajempien strategisten päämäärien kanssa, joita myös hankintojen halutaan toteuttavan. Huomio oman organisaation nykyinen johtamis- ja toimintamalli ja resurssit sekä **keskity niihin toteutettavissa oleviin muutoksiin toimintamallissa ja työnjaossa, jotka edistävät tavoitteiden toteuttamista.** "

The diagram consists of three large teal circles arranged horizontally. The left circle is labeled 'TAVOITE', the middle 'PERUS TEHTÄVÄ', and the right 'NYKYTILA-ANALYYSI'. Three teal arrows point upwards from the top of each circle towards a line of text at the top of the image. The bottom of the image is decorated with several smaller teal circles of varying sizes.

TAVOITE

**PERUS
TEHTÄVÄ**

**NYKYTILA-
ANALYYSI**

”Strategian toteutus ei tapahdu ainoastaan organisaation sisällä, vaan se edellyttää usein muutoksia yhteistyön tavoissa”

Päästöjen vähentämistä tehdään tekemällä vähäpäästöisiä hankintoja

Valmistelu

- Mitä **uusia** tuotteita, teknologioita ja ratkaisumalleja olisi tarjolla? Mistä löydämme näistä tietoa?
- Minkä kanavien kautta voimme **viestiä tarpeistamme** markkinoille?
- Miten käymme **vuoropuhelua** markkinatoimijoiden kanssa tavoitteena löytää kustannustehokkaimmat vähähiiliset ratkaisut?

Hankinnan kohteen määrittely

- Miten hankinnan kohde kannattaa **rajata**, jotta mahdollistetaan uudet ratkaisutavat?
- Voiko hankinnan kohteen määritellä tietyn toteutustavan ja suoritteiden sijaan **tuloksina**?
- Mitä **ympäristökriteereitä** voidaan soveltaa hiilineutraalien ratkaisujen käyttöönottamiseksi?

Kilpailutus

- Millä **hankintamenettelyllä** mahdollistetaan innovatiiviset ratkaisut?
- Millaiset **vaatimusmäärittelyt** ja tarjousten **vertailuperusteet** mahdollistavat innovatiiviset ratkaisut?
- Onko tarve sisällyttää hankintaan uuden ratkaisun **kehitystyötä**?

Hankintapäätös

- Syntyykö hankinnan tuloksena **innovatiivinen julkinen hankinta** eli *uuden tai merkittävästi parannetun tavarán tai palvelun hankinta, joka parantaa julkisen palvelun tuottavuutta, laatua, kestävyyttä ja/tai vaikuttavuutta*?

Sopimuskausi

- Voidaanko asettaa sopimusehtoja, jotka **kannustavat** ratkaisun kehittämiseen sopimuskaudella?
- Jos hankintaan sisältyy uuden ratkaisun **kehitystyötä**, onko kyseessä erillinen tutkimus- ja kehityspalvelu vai palvelutuotannon yhteydessä tapahtuvaa kehittämistä sopimuskauden kuluessa?

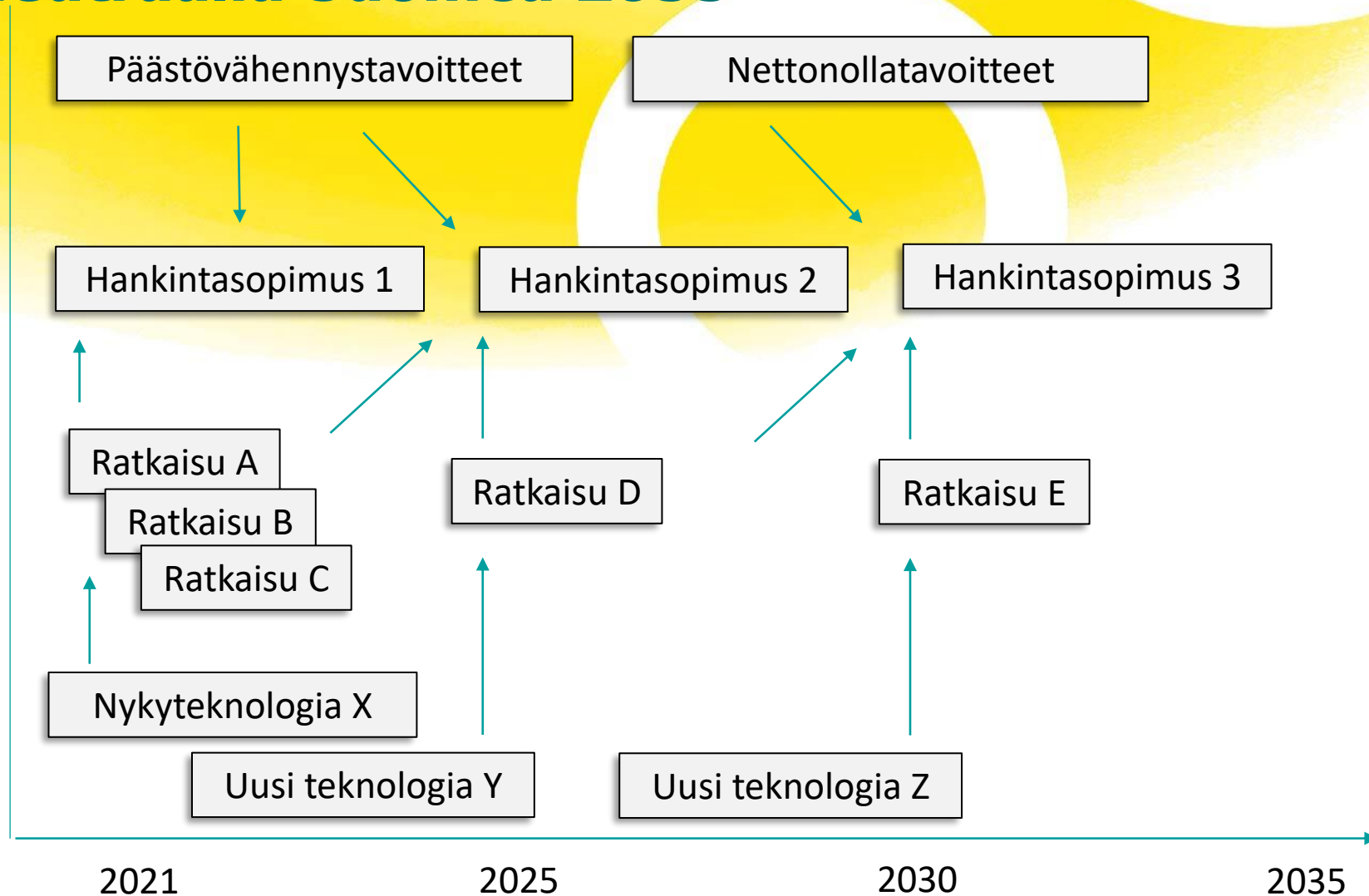
Kohti hiilineutraalia Suomea 2035

Ajurit: haasteet,
tarpeet ja tavoitteet

Kysyntä: hankinnat
ja investoinnit

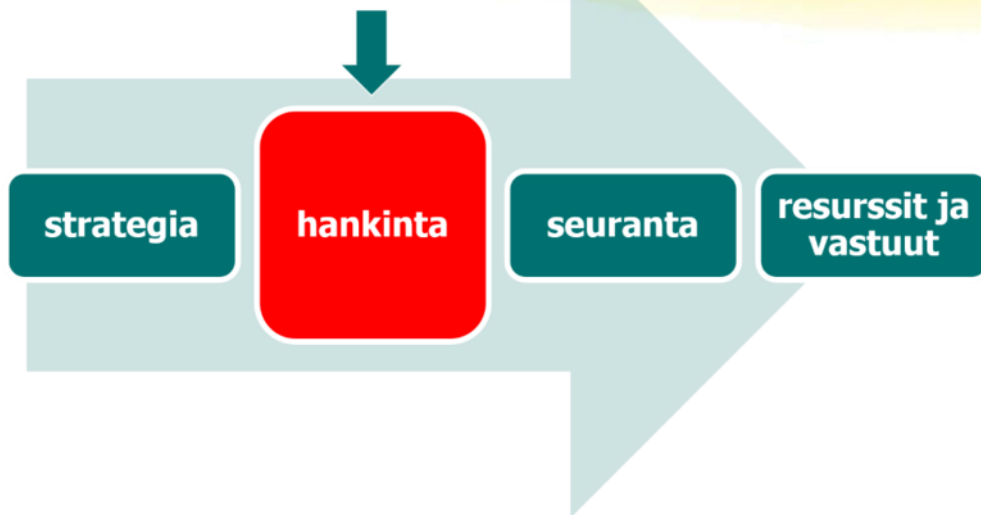
Tarjonta: Tuotteet,
palvelut, ratkaisut

Osaaminen:
Teknologiat

Toiminnan painopisteen muutos – johtamisella muutosta ja tulosten seuranta

Hankintojen johtamisen painopiste ennen

Hankintojen johtamisen painopisteet nyt

